

ט"ם ונפק"ב

<p>הרמב"ם, ספר המצות, מ"ע # ל"ב - היא שצונו לכבד זרע אהרן ולנשאים ולרוממם ונשים מדרגתם מדרגה קודמת וראשונה ואפילו ימאנו אותנו לא נשמע מהם... ולשון ספרא (פ"א הי"ד) גם כן וקדשתו על כרחו... וכך אמרו (שם הי"ו) קדושים יהיו לאלהיהם על כרחם והיו קדש לרבות בעלי מומין.</p>	<p>ספר החינוך מצווה # רס"ט - לקדש זרע אהרן, כלומר לקדשם ולהכניסם לקרבן, וזהו עיקר העשה, וכן להקדימם לכל דבר שבקדושה, ואם מיאנו בזה לא נשמע אליהם... ונוהגת בכל מקום ובכל זמן, בזכרים ונקבות, שמצוה על כולן לכבד זרע אהרן. ועובר על זה ולא כיבדם במקום שראוי וכהן הראוי לכבוד, ביטל עשה זה. הסבר המנחת חינוך [שם ס"ק א'-ד] דין זה מבואר בר"מ פ"ד מהל' כלי המקדש ולא הביא דין זה דאם מיאן יקדשהו בע"כ... והנה לברר שיטת הר"מ... צ"ע רב. והנה הרב המחבר מביא דין זה דבע"כ גם לפתוח ראשון. נראה מדבריו דגם לענין כבוד הכהן לפתוח לא מהני מחילה</p>
<p style="text-align: center;">הרמב"ן, ויקרא כ"א/א</p> <p>וטעם הכהנים – 1) כי במצות אשר הם בעניני הקרבנות יאמר "אל אהרן ואל בניו" ולא יזכירם בשם "הכהנים", כי הענינים ההם בקרבנות או במעלות הקדש, 2) אבל בכאן יזהיר שלא יטמאו במת לעולם אפילו בעת שלא יבואו במקדש והיא מעלה להם בעצמם, ולכך הזכיר הכתוב "הכהנים" לאמר כי בעבור שהם כהני ה' ומשרתי אלהינו יאמר להם שיתנהגו כבוד וגדולה בעצמם ולא יטמאו לעולם.</p> <p>הרב בנימין תבורי, [נ"כהנים בני אהרן", עלון שבות, גליון # 150, עמ' 289, וכן עמ' 297] - כבר כתבתי בשם הגרי"ד הלוי זצ"ל, שיש שתי הלכות בכהונה. הלכה אחת שחייבים לכבד כל אחד שמתייחס לשבט הכהנים (ולכן לחלל שאינו מתייחס לשבט זה מותר להיטמא למת), והלכה שנייה שכהן הוא כלי שרת בבית המקדש (כשלבוש בבגדי כהונה)... לפי הסברו של מו"ר הגרי"ד יש שני דינים בכהנים: אישיותו וזהותו ככהן, והגדרתו כמעין כלי שרת בזמן שבגדיו עליו. ... שכהן הוא כלי שרת בבית המקדש כשהוא לבוש בגדי כהונה, ומצווה לכבד אותו, ו"זה פלו הגדלה לא-ל יתעלה" (לשון הרמב"ם שם). כבוד זה מתייחס בעצם לקב"ה, ולכן הכהן אינו יכול למחול עליו. ואם נצטט את לשון המרדכי, הרי שהמשתמש בכהן בזמן שזה לבוש בבגדיו - מעל, בדומה למשתמש בכלי המקדש. יש עניין נוסף לכבד גם בעלי מומים שאינם ראויים להקרבה, משום היותם בני שבט לוי... אך כבוד זה - יסודו בכבוד לכהנים עצמם, וזה ניתן למחילה. וכן לגבי כהנים שבזמננו: כיוון שאינם משרתים במקדש, שייך לגביהם רק הכבוד הנובע מהיותם "הזרע הנכבד", ועל כבוד זה - כך אולי גרס רבנו פטר - יכולים הם למחול.</p>	<p>שו"ת כתב סופר [או"ח סימן ט"ו] -... בדין שימוש בכהן... משמע כמו משתמש בהקדש דאסור לכ"ע אפי' לכהן ומעל, כן המשתמש בכהן מעל אפי' כהן בכהן... דע"י שימוש מוריד כבוד וקדושת כהונה ומעלה עצמו על כהן חבירו ומזלזל בו, והו"ל כמועל בהקדש... ואחרי כל הדברים האלו במסילה נעלה, כי זאת תורת העולה מדברינו, א) דהאיסור לשמש עם הכהן הוא מדאורייתא לכ"ע, ב) אפי' כהן עם כהן אסור לשמש, ג) לשמש עם כהן קטן או בעל מום לפע"ד פלוגתת ראשונים הוא, ומאחר שבארנו והוכחנו דשימוש עם הכהן איסור דאורייתא הוא צריכים אנו להחמיר, ד) אם יש לכהן הרוחת ממון להגהמיי אסור, ולסמ"ג ולר"פ שבהגה"מ מותר, ה) ר"פ מוסיף עוד דלת"ח מופלג דיש בו מצוה וזכות יוכל למחול ולשמש ומדמה מלתא דא להרוחת ממון וקרוב לשמוע דגם הסמ"ג הכי ס"ל וכן ס"ל לר"ת דעביד עובדא בנפשי, ו) נ"ל דוקא כשכהן מעצמו עושה מעשה שימוש לרבו או במופלג ממנו, אבל לא יצוה לו כי אז אפשר שאינו מוחל בלבו ומוכרח הוא, או כשיודע צדיק נפש תלמידו שרגיל בשמושו וחפץ ורוצה ומשתוקק אז יוכל לצותו ג"כ דמסתמא לא נשתנה דעתו, וכן הי' עובדא דר"ת שיצק מים על ידו מעצמו שהמציא עצמו ליצוק מים על ידי ר"ת, עי"ז ידע ר"ת כי תם וישר פעלו.</p>

יש המנחת חינוך במצוה ל"ב באמת הבין, שהרמב"ם סבר שכהן יכול למחול על כבודו, והחינוך חולק עליו בזהו. אחד,